

АНАЛІЗ СЕГМЕНТІВ FINTECH-КОМПАНІЙ У СВІТІ

ANALYSIS OF SEGMENTS OF FINTECH COMPANIES IN THE WORLD

УДК 339.5;334.725

<https://doi.org/10.32843/infrastruct43-6>

Тохтамиш Т.О.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів та кредиту
Харківський національний університет
будівництва та архітектури

Ягольницький О.А.

к.е.н.,
доцент кафедри фінансів та кредиту
Харківський національний університет
будівництва та архітектури

Tokhtamysh Tetiana

Kharkiv National University
of Civil Engineering and Architecture

Yaholnytskyi Oleksandr

Kharkiv National University
of Civil Engineering and Architecture

У статті розкрито сутність FinTech-компаній та визначено основні напрями їх діяльності. Зазначено, що FinTech-компанії стрімко витісняють банки, а також надано їх характеристику. Виділено особливості розвитку FinTech-сегменту США. Визначено фактори, що впливають на розвиток FinTech-сегментів, та проаналізовано їх рейтинг у деяких країнах світу. Розглянуто ступінь проникнення FinTech-послуг у 2018 р. у країні світу. Зазначено, що використання новітніх FinTech-послуг споживачами є одним з найважливіших індикаторів можливого розвитку цього сегменту в майбутньому. Виділено найбільш стабільні сегменти "FinTech" у світі, серед яких слід назвати грошові перекази, заощадження та інвестиції, фінансове планування, страхування, позики. Досліджено ступінь впровадження "FinTech" у зарубіжних країнах. Виділено напрями інвестування у сектор "FinTech". Досліджено світові тенденції розвитку FinTech-сегментів.

Ключові слова: FinTech-компанії, сегмент, стартап, рейтинг, аналіз, інвестиції, капітал, послуга.

В статті раскрыта сущность FinTech-компаний и определены основные направ-

ления их деятельности. Указано, что FinTech-компании стремительно вытесняют банки, а также представлена их характеристика. Выделены особенности развития FinTech-сегмента США. Определены факторы, которые влияют на развитие FinTech-сегментов, и проанализирован их рейтинг в некоторых странах мира. Рассмотрена степень внедрения FinTech-услуг в 2018 г. в страны мира. Указано, что использование новейших FinTech-услуг потребителями является одним из самых важных индикаторов возможного развития этого сегмента в будущем. Выделены наиболее стабильные сегменты "FinTech" в мире, среди которых следует назвать денежные переводы, сбережения и инвестиции, финансовое управление, страхование, займы. Исследована сущность внедрения "FinTech" в зарубежных странах. Выделены направления инвестирования в сектор "FinTech". Исследованы мировые тенденции развития FinTech-сегментов.

Ключевые слова: FinTech-компании, сегмент, стартап, рейтинг, анализ, инвестиции, капитал, услуга.

The article reveals the essence of FinTech companies and identifies the main areas of their activities. Financial technology ("FinTech") is a sector in which companies that uses technology and innovation to compete with traditional financial institutions – banks and intermediaries in the financial services market – it is noted that FinTech companies are rapidly displacing banks, and provided their characteristics. The future of the banking industry will depend on its ability to influence consumer understanding, enhanced analytics and digital technologies to provide services that help customers had better manage their finances and their daily lives. The peculiarities of the development of FinTech segment of the USA are highlighted. The factors influencing the development of FinTech segments are identified and their rating in some countries of the world is analyzed. Following the results of 2017, the International Venture Fund (SparkLabs Global Ventures) compiled a list of the ten best startup hubs in the world. They were Silicon Valley, Beijing, Tel Aviv, Stockholm, Los Angeles, New York, Shanghai, Seoul, Boston, and London. The degree of penetration of FinTech services in 2018 in the world is considered. It is noted that the use of the latest FinTech services by consumers is one of the most important indicators of possible development of this segment in the future. The use of the latest FinTech services by consumers is one of the most important indicators of possible development of this segment in the future. The most stable segments of FinTech in the world are identified, including: remittances, savings and investments, financial planning, insurance, loans. The degree of implementation of FinTech in foreign countries is studied. Areas of investment in the FinTech sector are identified, which are data analysis, mobile applications, artificial intelligence, cybersecurity, robotics and automation, biometrics and identification, blockchain technologies, cloud technologies. The global trends in the development of FinTech segments, which include asset management and private capital; banking; insurance; transactions and payment services; improving information security, as well as forecasting, detecting and analyzing fraud.

Key words: FinTech company, segment, startup, rating, analysis, investment, capital, service.

Постановка проблеми. "FinTech" як невід'ємна частина сучасного життя є об'єктивною умовою подальшого розвитку ринку фінансових послуг та всієї фінансової системи країни. Фінансові технології володіють колосальним потенціалом для реалізації трансформацій в окресленій сфері. Їх активне впровадження дає змогу отримати вагомі позитивні зрушення у функціонуванні ринку капіталів, поступово змінити сам процес взаємодії між споживачами та виробниками фінансових послуг.

Ринок FinTech-індустрії є привабливим для інвесторів і споживачів ринку капіталів. Глобальний ринок "FinTech" є одним з найбільш швидкозростаючих у світі. За оцінками експертів ринок "FinTech" щорічно зростає на 15–20%. Він є досить складним для комплексного оцінювання за огляду на його диверсифікацію та міжгалузевість. Так, сукупний обсяг фінансових транзакцій, за оцінками, у 2019 р. склав 5,1 трлн. дол. США (+24% до рівня 2018 р.).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню діяльності та розвитку FinTech-компаній в Україні та світі присвячено наукові праці таких учених, як А.В. Бондаренко, Ю.В. Євдокимова, І.А. Ломачинська, А.О. Мумладзе, Н.І. Морозко, В.Ю. Диденко, Г.М. Поченчук.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз сегментів FinTech-компаній за рейтингом та ступенем впровадження у світі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансові технології ("FinTech") – це сектор, у якому працюють компанії, що використовують технології та інновації, щоб конкурувати з традиційними фінансовими організаціями, а саме банками та посередниками, на ринку фінансових послуг [3].

"FinTech" беруть старт у США, де з'явилися перші платіжні картки та грошові перекази. Проте за останні роки інтерес до "FinTech" значно підвищився. У США розташована найбільша кількість

гравців “FinTech”, включаючи значну кількість стартапів, що зросли в Кремнієвій долині, серед яких слід назвати “Square”, “PayPal”, “Lending Club” та “Stripe”. Вони займаються широким спектром діяльності, зокрема платежами, онлайн-кредитуванням, бот-консультаціями, страхуванням. Також слід назвати компанії, продукти яких працюють на технології розподіленого реєстру (блокчейн або DLT) [1].

Найбільшу увагу привертає технологія блокчейн, особливо з урахуванням численних первинних розміщень токенів (ICO-забезпечення інформаційної бази) та на тлі роздумів, чи не порушує такий фандрейзінг (збір пожертвувань) законодавства про цінні папери. Втім, обертів популярності набирають також численні боти-консультанти зі світу фінансів, а також майже невідомий в Україні напрям, що допомагає банкам ефективно відповідати змінам у регулювання, а саме регтех.

Кошти FinTech-компаніям різної стадії зрілості США можуть надходити з досить численної кількості ресурсів та у найрізноманітніших формах (бізнес-ангели, початкові та пізні раунди інвестування в капітал, боргове фінансування та капітал-конвертоване боргове фінансування). Інвесторами можуть виступати корпорації, венчурні фонди, хедж-фонди, сімейні офіси та заможні приватні інвестори. Важливим джерелом отримання публічного фінансування залишається краудфандінг для FinTech-стартапів.

Деякі регіони вживають заходів, щоби зробити інвестиції у “FinTech” більш привабливими. Наприклад, Арізона стала першим штатом США, що впровадив регуляторну «пісочницю» задля

підштовхування розвитку “FinTech”. Завдяки цій ініціативі компанії мають право протягом 2 років тестувати їх фінансові продукти для 10 000 споживачів без необхідності отримання відповідної ліцензії на провадження фінансової діяльності [1].

FinTech-компанії почали стрімко витіснити банки з найбільш активних галузей. Майбутнє банківської галузі буде залежати від його здатності впливати на розуміння споживачів, розширену аналітику та цифрові технології для надання послуг, які допомагають клієнтам краще керувати своїми фінансами та їх повсякденним життям.

В табл. 1 представлені FinTech-стартапи США, які здатні «вбити банки».

Акцентуючи увагу на розвитку FinTech-сегменту у США, можемо виділити такі його особливості [4; 5; 7].

1) У США розташовані 14 з 31 головних FinTech-«єдинорогів» світу. До «єдинорогу» відносять ті компанії, капіталізація яких за відносно невеликий часовий проміжок склала більше 1 млрд. дол. США.

2) Центрами розвитку фінансових технологій у США є Каліфорнія і Нью-Йорк. До переваг цих регіонів слід віднести величезний інтелектуальний ресурс в галузі фінансових технологій. У Каліфорнії перебуває найбільше число працівників у сфері “FinTech”. Основну платформу для розвитку галузі “FinTech” у Каліфорнії представляє Силіконова долина, яка володіє сприятливим кліматом для розвитку стартапів та їх інвестування завдяки дії податкових пільг для бізнесу в цьому штаті США з 2014 р.

3) У Каліфорнії існують тісна взаємодія між навчальними закладами та бізнесом, розроблена

Таблиця 1

FinTech-стартапи США, які здатні «вбити банки»

Назва стартапу	Характеристика
Ripple (платіжний FinTech-стартап на базі технології Blockchain)	Один із найбільш відомих стартапів у США, який нині залучив \$93,6 млн. “Ripple” є частиною системи розрахунків завдяки реєстру в заявці на видачу патенту від “Bank of America”. Експерти назвали його лідером розробників “FinTech” у США. Технології “Ripple” дають змогу банкам з різних точок світу обходитися без посередників під час здійснення міжнародних транзакцій, підвищуючи безпеку, точність і збільшуючи швидкість проведення операцій.
Trov	В галузі іншуртех він уже зумів залучити \$87,8 млн. у шести раундах інвестицій від восьми різних інвесторів. Ця платформа страхування розташована в Данвіллі, штат Каліфорнія, США, в цьому році вона планує запуск на батьківщині. У 2016 році “Trov” запустив свої послуги у Великобританії за підтримки “AXA”, а також в Австралії за підтримки “Suncoгр”. “Trov” став новатором в галузі страхування цифрових сховищ, давши змогу користувачам вводити докладні відомості про свої особисті речі в мобільний додаток, який зв’язується зі страховими партнерами. Останні можуть забезпечити страховку для ноутбука, фотокамери, спортивного інвентаря, ювелірних виробів, предметів домашнього господарства тощо, внесених у сховище. Цифрове сховище засноване на технології Blockchain і може надавати миттєве обслуговування.
Lemonade	Спеціалізується на страхових технологіях (іншуртех), залучив \$60 млн. від таких компаній, як “Aleph”, “Sequoia”, “Allianz”, “XL Innovate”, “General Catalyst”, “GV” (раніше – “Google Ventures”), “Thrive Capital” і “Tusk Ventures”, з моменту свого заснування у 2015 р. У штаті Нью-Йорк “Lemonade” офіційно запустив свої послуги у 2016 році і має ліцензію на надання страхових полісів власникам житла й орендарям. “Lemonade” використовує у своїй роботі аналітичні інструменти, засновані на технології штучного інтелекту, а також поведінкову економіку. Метою стартапу є повна заміна бюрократії і брокерів за допомогою ботів, машинного навчання й надання миттєвих онлайн- і мобільних послуг без паперової тяганини.

програма гендерної рівності в галузі нових технологій. Університет Дрейпера (Draper University) в Силіконовій долині надає молодим підприємцям можливість навчатися на короткострокових курсах для бізнесменів-початківців. Існує також можливість отримання фінансування шляхом отримання цільових іменних грантів на розвиток стартапів.

4) Нью-Йорк має достатньо стартового капіталу й людських ресурсів для розвитку технологічних інновацій у фінансовій сфері. Там діє програма, яка звільняє новий бізнес або бізнес, що розвивається, від податків на 10 років, якщо цей бізнес був створений на базі університетів або коледжів. Існує пільгове оподаткування для стартапів.

5) В Нью-Йорку діє акселератор для інноваційного бізнесу, а саме "Startupbootcamp", який надає стартапам в галузі інноваційних фінансових технологій фінансову, юридичну, організаційну допомогу організаційного, фінансового, юридичного, інформаційного й технічного характеру. Також присутня електронна платформа "FinTech Studios" для допомоги бізнесу в просуванні створених ним інноваційних FinTech-продуктів і послуг, що функціонує на основі хмарних технологій.

6) Управлінням контролера грошового обігу США (Office of the Comptroller of the Currency, OCC), що є незалежним підрозділом Міністерства фінансів США й здійснює контроль діяльності всіх банків у країні, було прийнято рішення про прийом заявок від FinTech-компаній для отримання банківського чартеру. Таким чином, компанії, що надають банківські послуги інноваційними способами, отримують можливість займатися бізнесом у національному масштабі.

Інвестиції у FinTech-компанії США у 2016 р. склали 4,27 млрд. дол., зменшившись відносно 2015 р. на 30%. У першій половині 2018 р. інвестиції в американські FinTech-компанії вирости до 14,2 млрд. дол. Інвестори вкладали кошти в стартапи в країнах, де розвиваються такі сегменти "FinTech", як регтех і блокчейн. У першій половині 2018 р. сектор платежів і кредитування тримає лідерство, залишаючись одним із найбільш зрілих фінткх-підсекторів; основна частина інвестиційної діяльності зосереджена на компаніях пізньої стадії.

За підсумками 2017 р. Міжнародним венчурним фондом (SparkLabs Global Ventures) був складений список десяти кращих стартап-хабів світу. Ними стали Кремнієва долина, Пекін, Тель-Авів, Стокгольм, Лос-Анджелес, Нью-Йорк, Шанхай, Сеул, Бостон, Лондон. Таким чином, 4 з 10 місць виникнення стартапів розташовані у США, що свідчить про вкрай високий потенціал Сполучених Штатів в галузі розвитку й просування новітніх фінансових технологій. Важливими умовами розвитку сегменту фінансових технологій є рівень проникнення Інтернету й кількість інтернет-користувачів у країнах.

У 2018 р. компанією "Ernst & Young" проведено й опубліковано дослідження, що групувалось на аналізі факторів, що впливають на розвиток сегменту "FinTech". До них належать технічні та підприємницькі здібності, наявність капіталу, сприятливого державного режиму, а також попиту на продукти та послуги певного сегменту. За результатами дослідження сформований такий рейтинг (табл. 2) [9].

Штати Нью-Йорк і Каліфорнія функціонують як окремі центри FinTech-сегменту з деякою часткою співробітництва між ними. Таким чином, якщо здійснювати оцінювання США на консолідованій основі, то можна побачити, що зміна балів є дуже великою. Аналіз також виділяє значний розрив між першою трійкою регіонів та іншою частиною групи. Гонконг має найбільшу загальну суму балів серед досліджуваних країн за всіма сегментами "FinTech". Друге місце посідають Німеччина та Австралія. Найменшу кількість загальної суми балів за сегментами "FinTech" має Великобританія, чому сприяє відповідна державна політика.

Розглядаючи готовність населення США й Китаю до використання інноваційних FinTech-продуктів і послуг, наведемо результати дослідження 10 країн світу компанією "Ernst & Young", опубліковані у 2019 р. (табл. 3).

З табл. 3 видно, що Китай посідає перше місце в рейтингу, а частка користувачів FinTech-послуг складає 69%. Останнє місце в рейтингу 2018 р. посідає США (33%).

Використання новітніх FinTech-послуг споживачами є одним з найважливіших індикаторів

Таблиця 2

Рейтинг сегментів "FinTech" у деяких країнах [9]

Регіон	Технічні підприємницькі здібності	Капітал	Державна політика	Попит	Загальна сума балів
Великобританія	2	3	1	3	9
Штат Каліфорнія	1	1	6	2	10
Штат Нью-Йорк	3	2	7	1	13
Сінгапур	4	7	2	6	19
Німеччина	6	4	5	5	20
Австралія	5	5	3	7	20
Гонконг	7	6	4	4	21

Ступінь проникнення FinTech-послуг у 2018 р.

Місце в рейтингу	Держава	Частка користувачів FinTech-послуг у країні, %
1	Китай	69
2	Індія	52
3	Великобританія	42
4	Бразилія	40
5	Австралія	37
6	Іспанія	37
7	Мексика	36
8	Німеччина	35
9	Південно-Африканська Республіка	35
10	США	33

Таблиця 4

Найбільш стабільні сегменти "FinTech" у світі

Сегмент	Питома вага використання сегменту споживачами			Темп росту, 2018/2016 рр., %
	2016 р., %	2017 р., %	2018 р., %	
Грошові перекази	18	32	50	+32
Заощадження та інвестиції	17	19	20	+3
Фінансове планування	8	8	10	+2
Страховання	8	14	24	+16
Позики	6	8	10	+4

Таблиця 5

Ступінь впровадження "FinTech" у країнах-лідерах, 2016–2018 рр.

Країна	2016 р., %	2017 р., %	2018 р., %	Темп росту, 2018/2016 рр., %
Великобританія	14	31	42	28
США	17	25	33	16
Гонконг	29	30	32	3
Сінгапур	15	17	23	8
Австралія	13	15	17	4
Канада	8	14	18	10

можливого розвитку цього сегменту в майбутньому. Аналіз даних дає змогу виділити такі позитивні тенденції розвитку сегменту "FinTech" на основі порівняльного аналізу 2016–2018 рр. (табл. 4).

З табл. 4 бачимо, що найбільше зростання спостерігається у секторах грошових переказів і страхування у 2015–2017 рр. У 2017 р. порівняно з 2016 р. сектор грошових переказів зріс на 14%, а сектор страхування – на 6%. Сектор заощаджень та інвестицій у 2017 р. зріс незначно, а саме на 2%, а сектор позик має таку ж тенденцію. У 2018 р. порівняно з 2016 р. сектор використання споживачами грошових переказів зріс на 32%, а сектор страхування – на 16%. Сегменти заощаджень та інвестицій, фінансового планування, позик зросли у 2018 р. порівняно з 2016 р. незначно, а саме в межах 2–4%. Дослідження проведено у 20 країнах, а саме Австралії, Бельгії, Люксембурзі, Бразилії,

Канаді, Китаї, Франції, Німеччині, Гонконзі, Індії, Ірландії, Японії, Мексиці, Нідерландах, Сінгапуру, Південній Африці, Південній Кореї, Іспанії, Швейцарії, Великобританії та США.

Найбільш активно в Україні розвиваються сфера платежів і валют, починають розвиватись платформи (P2P, P2B, краудфандінг) [6]. Українські FinTech-стартапи працюють у таких сферах, як оплата й грошові перекази (31,6%), фінансова інфраструктура й технології (19,3%), кредитування (14,0%), маркетплейси (7,0%), страхування (5,3%), онлайн-банкінг (5,3%), персональні фінанси (5,3%), мобільні гаманці (5,3%), блокчейн (3,4%), криптовалюта (1,75%), регуляторні технології (1,75%).

Наведемо порівняння показників впровадження "FinTech" у 2016–2018 рр. у країнах-лідерах (табл. 5).

Великобританія, США й Канада перебувають у першій трійці країн, які показали найбільший приріст впровадження “FinTech” у 2018 р. порівняно з 2016 р., а саме у 28%, 16% та 10% відповідно, що ще раз підтверджує успішність розвитку сегменту “FinTech” на ринках зазначених країн.

Аналізуючи технологічні напрями інвестицій в “FinTech” на світовому рівні, можемо відзначити такі актуальні напрями інвестування в сектор “FinTech” (табл. 6) [8].

З табл. 6 бачимо, що протягом 2018 р. найбільше інвестували в такі напрями “FinTech”, як аналіз даних (74%), мобільні додатки (51%), штучний інтелект (34%), кібербезпека (32%), робототехніка та автоматизація (30%). Найменше інвестицій вкладено у хмарні технології, а саме 14%. Хмарні технології – це технології, що надають користувачам мережі Інтернет, доступ до

комп’ютерних ресурсів сервера й використання програмного забезпечення як онлайн-сервісу, тобто якщо є підключення до Інтернету, то можна виконувати складні обчислення, опрацьовувати дані з використанням потужності віддаленого сервера. Найпопулярнішими хмарними сервісами є “Dropbox”, “Evernote”, “Google Photo”, “Asana”, “Unisender”, “Smartresponder”, “Uberconference”, “Toggl.com”.

Підбиваючи підсумки, можемо виділити такі світові тенденції розвитку сегменту “FinTech”, характерні для всіх країн (табл. 7).

Висновки з проведеного дослідження. Отже, на світовому ринку FinTech-послуг активно зростає кількість компаній, що функціонують. Найбільші FinTech-компанії є резидентами США, Китаю, Євросоюзу та Індії. Це було забезпечено високим рівнем інвестицій перш за все у сфері грошових переказів, платежів, заощаджень, інвестицій та кредитування. Наслідком зростання стали такі фактори, як розвиток технологій оброблення даних, зростання недовіри до традиційних банків унаслідок глобальної фінансової кризи 2007–2008 рр., поширення соціальних мереж і месенджерів, розвиток економіки спільного споживання та успіх технологічних компаній в інших секторах економіки. З іншого боку, розвиток “FinTech” вимагає балансування між дотриманням безпеки та децентралізації і забезпеченням конфіденційності та масштабованості. Нині у фінансовому секторі відбувається часткове витіснення традиційних посередників новими учасниками, автоматизованими процесами та децентралізованими мережами.

Таблиця 6

Актуальні напрями інвестування в сектор “FinTech” у 2018 р.

Напрямок інвестування	Відсоток інвестування, %
Аналіз даних	74
Мобільні додатки	51
Штучний інтелект	34
Кібербезпека	32
Робототехніка та автоматизація	30
Біометрія та ідентифікація	21
Технології блокчейн	20
Хмарні технології	14

Таблиця 7

Світові тенденції розвитку FinTech-сегментів

Сегмент	Напрями розвитку
Управління активами й приватним капіталом	– Збільшення цифрових інноваційних рішень, які фірми можуть інтегрувати в сервіси для поліпшення своєї оперативної діяльності; – підвищення інноваційно-дослідницьких інструментів та аналітичних можливостей задля поліпшення прийняття інвестиційних рішень; – перехід до штучного інтелекту.
Банківська справа	– Розширення прав і можливостей клієнтів з посиленням контролю над фінансовими питаннями; – поява нових сервісів і рішень для необслуговуваних або недостатньо обслуговуваних нині клієнтів; – розширення андеррайтингу кредитів з використанням нетрадиційних способів визначення кредитоспроможності заявника.
Страховання	– Підвищення складності застосовуваних моделей структурування даних та аналітичних моделей; – вдосконалення визначення кількісних моделей оцінювання ризиків; – вдосконалення методів охоплення, залучення та обслуговування клієнтів; – зростання числа агрегатів для порівняння продуктів і послуг.
Операції та платіжні послуги	Використання передових методів, інструментів та технологій задля оптимізації діяльності.
Підвищення інформаційної безпеки, а також прогнозування, виявлення та аналіз шахрайства	– Поширення мобільних гаманців і нових способів оплати; – розширення використання споживчих даних для збільшення пропозиції послуг споживача.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. БЛОГ: Світова карта FinTech: США. URL: <https://evris.law/uk/stattja-svitova-karta-fintech-ssha> (дата звернення: 21.01.2020).

2. Бондаренко А.В., Евдокимова Ю.В., Шинкарева О.В. Рынок финансовых технологий США и Канады. *Россия и Америка в XXI веке*. 2018. Вып. 4. URL: <https://rusus.jes.su/s207054760000056-8-1> (дата звернення: 15.02.2020).

3. Ломачинська І.А., Мумладзе А.О. Вплив технологічних змін на трансформацію фінансових систем. *Право, економіка та управління: генезис, сучасний стан та перспективи розвитку* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Одеса : Фенікс, 2018. С. 49–54.

4. Информация о политике стран мира в области поддержки развития финансовых технологий. URL: <http://www.eurasiancommission.org/ru/act/dmi/workgroup/Documents/07-09-2016> (дата звернення: 28.02.2020).

5. Финтех-компании могут стать полноценными банками на территории США: как это получилось, и кто против этого? URL: <https://credits.ru/news/novosti-fintech/fintekh-kompanii-mogut-stat-polnotsennymi-bankami-na-territorii-ssha-kak-eto-poluchilos-i-cto-protiv> (дата звернення: 12.03.2020).

6. Фінтехв Україні: тенденції, оглядринкутакаталог. URL: http://data.unit.city/fintech/fgt34ko67mok/fintech_in_Ukraine_2018_ua.pdf (дата звернення: 20.03.2020).

7. Canada Will Focus on Regulating The Fintech Ecosystem. URL: <https://www.fintechist.com/canada-regulating-fintech-ecosystem> (дата звернення: 16.02.2020).

8. Global FinTech Report 2017. Redrawing the lines: FinTech's growing influence on Financial Services. URL: <https://www.pwc.com/jg/en/publications/pwc-global-fintech-report-2017.pdf> (дата звернення: 10.03.2020).

9. UK FinTech. On the cutting edge an evaluation of the international FinTech sector. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/502995/UK_FinTech_-_On_the_cutting_edge_-_Full_Report.pdf (дата звернення: 20.03.2020).

2. Bondarenko A.V., Evdokimova Yu.V., Shinkareva O.V. (2018). Rynok finansovykh tekhnologiy SShA i Kanady [US and Canadian financial technology market]. *Rossiya i Amerika v XXI veke*, no 4. URL: <https://rusus.jes.su/s207054760000056-8-1> (accessed: 15 February 2020).

3. Lomachynska I.A., Mumladze A.O. (2018) Vplyv tekhnolohichnykh zmin na transformatsiiu finansovykh system [The impact of technological change on the transformation of financial systems]. *Pravo, ekonomika ta upravlinnia: henezys, suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku* : mater. mizhnar. nauk.-prakt. konf., pp. 49–54.

4. Informatsiya o politike stran mira v oblasti podderzhki razvitiya finansovykh tekhnologiy [Information on the policies of the countries of the world in the field of supporting the development of financial technologies]. URL: <http://www.eurasiancommission.org/ru/act/dmi/workgroup/Documents/07-09-2016> (accessed: 28 February 2020).

5. Fintekh-kompanii mogut stat' polnotsennymi bankami na territorii SShA: kak eto poluchilos', i kto protiv etogo? [Fintech companies can become full-fledged banks in the United States: how did this happen, and who is against it?]. URL: <https://credits.ru/news/novosti-fintech/fintekh-kompanii-mogut-stat-polnotsennymi-bankami-na-territorii-ssha-kak-eto-poluchilos-i-cto-protiv> (accessed: 12 March 2020).

6. Fintekh v Ukraini: tendentsii, ohliad rynku ta kataloh [Fintech in Ukraine: trends, market overview and catalog]. URL: http://data.unit.city/fintech/fgt34ko67mok/fintech_in_Ukraine_2018_ua.pdf (accessed: 20 March 2020).

7. Canada Will Focus on Regulating The Fintech Ecosystem. URL: <https://www.fintechist.com/canada-regulating-fintech-ecosystem> (accessed: 16 February 2020).

8. Global FinTech Report 2017. Redrawing the lines: FinTech's growing influence on Financial Services. URL: <https://www.pwc.com/jg/en/publications/pwc-global-fintech-report-2017.pdf> (accessed: 10 March 2020).

9. UK FinTech. On the cutting edge. An evaluation of the international FinTech sector. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/502995/UK_FinTech_-_On_the_cutting_edge_-_Full_Report.pdf (accessed: 20 March 2020).

REFERENCES:

1. BLOH: Svitova karta FinTech: SShA. [BLOG: FinTech World Map: USA]. URL: <https://evris.law/uk/stattja-svitova-karta-fintech-ssha> (accessed: 21 January 2020).